

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2016)0445

Guarani-kaiowá-alkuperäiskansan tilanne Mato Grosso Do Sulin osavaltiossa Brasiliassa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. marraskuuta 2016 guarani-kaiowá-alkuperäiskansan tilanteesta Mato Grosso Do Sulin osavaltiossa Brasiliassa (2016/2991(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa tarpeesta suojella Brasilian alkuperäiskansojen oikeuksia, erityisesti alkuperäiskansojen perustuslaillisten oikeuksien loukkaamisesta Brasiliassa 15. helmikuuta 1996 antamansa päätöslauselman¹,
- ottaa huomioon 12. lokakuuta 1995 antamansa päätöslauselman Brasilian alkuperäiskansojen tilanteesta²,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 13. syyskuuta 2007 hyväksytyn alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen (UNDRIP),
- ottaa huomioon 10. joulukuuta 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
- ottaa huomioon syyskuussa 2015 annetut YK:n kestävän kehityksen tavoitteet,
- ottaa huomioon liiketoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat YK:n suuntaviivat ja YK:n Global Compact -aloitteen,
- ottaa huomioon 27. kesäkuuta 1989 tehdyn Kansainvälisen työjärjestön alkuperäis- ja heimokansoja koskevan yleissopimuksen (yleissopimus nro 169), jonka Brasilia on allekirjoittanut,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin kansainvälisenä maailman alkuperäiskansojen päivänä 9. elokuuta 2016 antaman julkilausuman,

¹ EYVL C 65, 4.3.1996, s. 164.

² EYVL C 287, 30.10.1995, s. 202.

- ottaa huomioon YK:n vuonna 1998 antaman julistuksen ihmisoikeuksien puolustajista, ihmisoikeuksien puolustajia koskevat Euroopan unionin suuntaviivat ja demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen (EIDHR),
 - ottaa huomioon YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien erityisraportoijan Victoria Tauli Corpuzin vierailustaan Brasiliaan 7. – 17. maaliskuuta 2016 laatiman raportin (A/HRC/33/42/Add.1),
 - ottaa huomioon Brasilian katolisen kirkon alkuperäiskansojen lähetysneuvoston (CIMI) vuoden 2016 raportin,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan EU:n ja Brasilian ihmisoikeusvuoropuhelun aikana antamat julkilausumat,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. katsoo, että 1988 tehdyssä Brasilian nykyisessä perustuslaissa, josta neuvoteltiin alkuperäiskansojen kanssa, tunnustetaan alkuperäiskansojen oikeudet kulttuuriperinteensä säilyttämiseen ja todetaan alkuperäiskansojen alkuperäinen oikeus esi-isänsä alueeseen; katsoo, että valtion velvollisuus on säännellä ja suojella tätä oikeutta;
- B. ottaa huomioon, että YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien erityisedustajan mukaan viimeksi kuluneiden kahdeksan vuoden aikana YK:n suositusten täytäntöönpanossa ja Brasilian alkuperäiskansojen pitkään jatkuneiden keskeisten ongelmien, esimerkiksi heidän alueidensa vahvistamisen, ratkaisemisessa on edistytty sietämättömän vähän ja alkuperäiskansojen oikeuksien suojelussa on taannuttu huolestuttavasti;
- C. ottaa huomioon, että alkuperäiskansojen terveysviraston (SESAI) ja Mato Grosso do Sulin alkuperäisväestön sairaanhoitopiirin (DSEI-MS) julkaisemien Mato Grosso do Sulin osavaltion guarani-kaiowá-alkuperäiskansaan kuuluvien ihmisten murhia koskevien virallisten tietojen mukaan 14 viime vuoden aikana ainakin 400 alkuperäiskansoihin kuuluvaa ihmistä ja 14 alkuperäisväestön johtohahmoa, mukaan lukien Simiao Vilharva ja Clodiodi de Souza, on murhattu heidän vaadittuaan rauhanomaisissa mielenosoituksissa esi-isänsä asuinsijoja takaisin;
- D. ottaa huomioon, että Brasilian alkuperäisväestön terveydestä ja ravitsemuksesta vuonna 2009 tehdyn kansallisen tutkimuksen mukaan kroonisen aliravitsemuksen taso on alkuperäiskansojen lasten keskuudessa 26 prosenttia verrattuna keskimäärin 5,9 prosenttiin muiden lasten keskuudessa; ottaa huomioon, että Brasilian FIAN-ihmisoikeusjärjestön ja katolisen kirkon alkuperäiskansojen lähetysneuvoston (CIMI) viimeaikaisten tutkimusten mukaan guarani-kaiowá-yhteisössä kroonista aliravitsemusta on 42 prosentilla;
- E. ottaa huomioon, että asianmukaisen terveydenhoidon, koulutuksen ja sosiaalipalvelujen puute sekä alkuperäiskansojen maiden rajan merkittämättä jättäminen on yhdistetty nuorten itsemurhiin ja lapsikuolleisuuteen; ottaa huomioon, että viimeisten 15 vuoden aikana vähintään 750 enimmäkseen nuorta ihmistä on tehnyt itsemurhan ja yli 600 alle viisivuotiasta lasta on kuollut ehkäistävissä ja helposti hoidettavissa oleviin sairauksiin;
- F. ottaa huomioon, että 98,33 % Brasilian alkuperäiskansojen maista sijaitsee Amazonin alueella, jossa alkuperäiskansat osallistuvat luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja siten auttavat ehkäisemään ilmastomuutosta; ottaa huomioon, että 1. marraskuuta 2016

julkaistun Rights and Resources Initiativen, Woods Hole Research Centerin ja World Resources Institutun tutkimuksen ”Toward a Global Baseline of Carbon Storage in Collective Lands: An Updated Analysis of Indigenous Peoples’ and Local Communities’ Contributions to Climate Change Mitigation” mukaan alkuperäiskansojen maa- ja metsäoikeuksien laajentaminen voi olla merkittävä osa metsien, biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua;

- G. ottaa huomioon, että liittovaltion syyttäjälaitos ja kansallinen alkuperäiskansojen tukisäätiö (FUNAI) allekirjoittivat vuonna 2007 ohjeet toiminnan mukauttamiseksi (TAC), jotta voidaan määrittää ja rajata 36 guarani-kaiowá-yhteisön aluetta Mato Grosso do Sulissa vuoteen 2009 mennessä;
- H. ottaa huomioon, että useita aloitteita Brasilian liittotasavallan perustuslain uudistamiseksi, tulkittamiseksi ja soveltamiseksi on käynnissä ja että mahdolliset muutokset voivat vaarantaa Brasilian liittovaltion perustuslaissa tunnustetut alkuperäiskansojen oikeudet;
- 1. ottaa huomioon EU:n ja Brasilian välisen pitkään jatkuneen kumppanuuden, joka perustuu keskinäiseen luottamukseen ja demokratian periaatteiden ja arvojen kunnioittamiseen; antaa tunnustusta Brasilian hallitukselle edistymisestä useissa asioissa, joita ovat esimerkiksi FUNAI:n rakentava rooli, monet korkeimman oikeuden päätökset, joilla on estetty häätöjä, useat toimet, joilla on pyritty ottamaan käyttöön eriytettyjä palveluja terveydenhuollossa ja koulutuksessa, merkittävät saavutukset kysymyksessä maan rajaamisesta Amazonin alueella, ensimmäinen kansallinen konferenssi alkuperäiskansoja koskevasta politiikasta ja kansallisen alkuperäiskansoja koskevan politiikan neuvoston perustaminen;
- 2. tuomitsee jyrkästi Brasilian alkuperäisyhteisöihin kohdistetut väkivaltaisuuudet; pitää valitettavana Mato Grosso do Sulin guarani-kaiowá-yhteisön köyhyyttä ja ihmisoikeustilannetta;
- 3. kehottaa Brasilian viranomaisia ryhtymään välittömästi toimiin alkuperäiskansojen turvallisuuden puolustamiseksi ja varmistamaan, että omia ihmisoikeuksiaan ja alueellisia oikeuksiaan puolustaneiden alkuperäiskansojen jäsenten murhista ja pahoinpitelyistä tehdään riippumattomat tutkimukset, jotta rikoksentekijät saadaan oikeuden eteen;
- 4. muistuttaa Brasilian viranomaisia heidän velvollisuudestaan pitää yllä ja soveltaa täysimääräisesti Brasilian perustuslain määräyksiä yksilön oikeuksista ja vähemmistöjen ja puolustuskyvyttömiä etnisten ryhmien oikeuksista guarani-kaiowá-väestön osalta;
- 5. muistuttaa Brasilian viranomaisia heidän velvollisuudestaan noudattaa alkuperäiskansoja koskevia kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja, kuten Brasilian liittotasavallan perustuslaissa ja laissa nro. 6.001/73 (ns. intiaanilaki) vaaditaan;
- 6. toteaa Brasilian liittotasavallan korkeimman oikeuden roolin alkuperäiskansojen alkuperäisten ja perustuslaillisten oikeuksien suojelemisessa ja kehottaa kansallista neuvostoa kehittämään mekanismeja ja toimia, joilla voidaan suojella paremmin heikossa asemassa olevien väestöryhmien tarpeita;

7. kehottaa Brasilian viranomaisia panemaan täysimääräisesti täytäntöön YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien erityisraportoijan Brasiliaan maaliskuussa 2016 tekemän vierailun jälkeen antamat suositukset;
8. kehottaa Brasilian viranomaisia laatimaan työsuunnitelman, jolla asetetaan etusijalle kaikkien guarani-kaiowá-yhteisön vaatimien alueiden rajankäynnin päätökseen saattaminen ja luodaan tekniset toimintaedellytykset tätä varten, kun otetaan huomioon, että monet murhat ovat kostaavia esi-isiltä perittyjen maiden takaisin ottamisesta;
9. suosittelee, että Brasilian viranomaiset varmistavat riittävän rahoituksen FUNAIn työlle ja vahvistavat sitä resursseilla, joita vaaditaan alkuperäiskansoille välttämättömien peruspalvelujen turvaamiseksi;
10. on huolissaan ehdotetusta perustuslain muutoksesta 215/2000 (PEC 215), jota Brasilian alkuperäiskansat vastustavat voimakkaasti, sillä jos se hyväksytään, se uhkasi alkuperäiskansojen maa-oikeuksia mahdollistamalla sen, että maatalousteollisuuteen ja puu-, kaivos- ja energiateollisuuteen kytköksissä olevat intiaanien vastaiset eturyhmät voivat estää uusien alkuperäiskansojen alueiden tunnustamisen; uskoo vahvasti, että yritysten olisi vastattava mahdollisesti aiheuttamistaan ympäristövahingoista ja tekemistään ihmisoikeusloukkauksista ja että unionin ja jäsenvaltioiden olisi pidettävä tätä perusperiaatteenaan tekemällä siitä sitovan säännöksen kaikessa kauppapolitiikassa;
11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n ihmisoikeusvaltuutetulle, Brasilian presidentille ja hallitukselle, Brasilian kansalliskongressin puhemiehelle, EU:n ja Latinalaisen Amerikan parlamentaarisen edustajakokouksen yhteispuheenjohtajille ja YK:n alkuperäiskansojen pysyvälle foorumille.